

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/37/2013
Identifikačné číslo spisu:	4110010941
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4110010941.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2013 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. D. a spol. pre zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného C. C. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To 77/2012, z 12. októbra 2012 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného C. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 124/2010, z 3. mája 2012, bol obvinený C. C. v bode 4/ rozsudku uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a v bode 5/ zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Tr. zák., spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku prvostupňového rozsudku.

Okresný súd Nitra obvinenému C. C. podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Na základe podaných odvolaní obvinených a ďalších spoluobvinených Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí konanom 12. októbra 2012 rozsudkom, sp. zn. 1To 77/2012, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného v bode 4/ rozsudku zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a v bode 5/ zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na nezmenenom skutkovom základe, ako obvineného uznal vinným v bodoch 4/, 5/ prvostupňový súd. Odvolací súd

podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému C. C. za nezistených poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 36 a § 37 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti druhostupňovému rozsudku podal 21. januára 2013 dovolanie obvinený C. C. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

K dôvodom dovolania podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že namieta skutočnosť, že zo skutkovej vety pod bodom 5/ rozsudku odvolacieho súdu nevyplyva spáchanie trestného činu, z ktorého bol uznaný vinným. Skutok v bode 5/ rozsudku nie je vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty zločinu hrubého nátlaku podľa ust. § 190 Tr. zák. Vyslovuje názor, že formulácia skutkovej vety vo vzťahu ku konkrétnej okolnosti, z ktorej by bolo možné usúdiť spolupáchateľstvo pri formulácii časti skutkovej vety nie je správna. Absentuje uvedenie obligatórnej pohnútky a skutočnosť, že obvinený bol prítomný pri odovzdávaní peňažnej čiastky, nemôže apriory bez ďalšieho predstavovať zavinené konanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený uviedol, že v prejednávanej veci porušil právo na obhajobu odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa, tým, že nereagoval na relevantné námietky obhajoby vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa. Vyslovil názor, že arbitrárnosť rozhodnutí aj v zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky predstavuje závažnú vadu rozhodnutia. Odvolací súd nereagoval na konkrétne námietky obvineného uvedené v odvolaní a nie je jasné, či sa odvolací súd riadne oboznámil s obsahom dovolania. Vyslovil názor, že ak rozhodnutie nespĺňa náležitosti ustálené rozhodovacou praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky a vykazuje značné prvky arbitrárnosti, z pohľadu práva na obhajobu pri skúmaní dovolacích dôvodov nemožno také rozhodnutie považovať za zákonné. Realizácia práva na obhajobu tvorí neoddeliteľnú súčasť práva na spravodlivý proces. Odvolací súd nereagoval na podstatné námietky obhajoby a tým došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu. Tým, že odvolací súd nereagoval a ani neodstránil vytýkané vady rozhodnutia súdu prvého stupňa konal contra légen, jeho rozhodnutie je z toho dôvodu nezákonné. Právo na obhajobu bolo porušované zásadným spôsobom orgánmi činnými v trestnom konaní už od fázy prípravného konania. Obhajcovia obvineného a spoluobvinených nemali reálnu a riadnu možnosť svojich klientov obhajovať, nakoľko zo strany orgánov činných v trestnom konaní boli o procesných úkonoch (najmä o výsluchoch) trestného stíhania v zmysle § 44 ods. 2 Tr. por. vyrozumievaní s minimálnym odstupom času na prípravu obhajoby, pritom upovedomovania konajúceho vyšetrovateľa vykazujú okrem spomínaného neumožnenia prípravy na úkon aj značné rozdiely, keď iba v minoritnej časti upovedomený uvádza, koho konkrétne bude vyšetrovateľ vypočúvať. V ďalšej časti dovolania obvinený cituje rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, cituje rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa zaoberajú problematikou práva na obhajobu a postupu orgánov prípravného konania. Obvinený priložil k dovolaniu „vzorku“ s e-mailovým upovedomením obhajcu JUDr. Pavla Gráčka (ktorý ho obhajoval v základnom konaní). Z prílohy podľa obvineného je evidentné, že jeho obhajca bol o úkonoch trestného stíhania upovedomovaný hlavne e-mailom, s minimálnym časovým priestorom na riadnu prípravu obhajoby, pritom v drvivej väčšine prípadov, nebolo konkrétne uvedené, aký svedok bude vypočúvaný. Uvedené zatajovanie totožnosti svedkov patrí k prvkom inkvizičného a nie kontradiktórneho (či adverzatívneho) trestného procesu. Obvinený na druhej strane ale poukazuje na to, že obhajoba primárne nenamietala nerešpektovanie prípadných ospravedlnení účasti na úkonoch z dôvodu kolízie, ale neumožnenie riadne sa na procesný úkon pripraviť oznámením vykonaným s dostatočným časovým predstihom, teda vadami v upovedomeniach obhajcov o procesných úkonoch. Uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní sa rýchlosť vyšetrovania nadriadila nad právo obvineného na obhajobu, čím došlo k praktickému popretiu účelu práva na obhajobu.

Obhajoba doplnila podané dovolanie aj o prílohu podané odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. novembra 2011.

Navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To 77/2012, zo dňa 12. októbra 2012 bol porušený zákon v neprospech obvineného, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 124/2010, z 3. mája 2012 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a následne, aby dovolací súd vec prikázal Okresnému súdu Nitra na nové prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

Zo strán konania sa k dovolaniu vyjadril len krajský prokurátor v Nitre.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre. V písomnom vyjadrení uviedol, že Okresný súd v Nitre a rovnako tak Krajský súd v Nitre vyhodnotili jednotlivé zrealizované dôkazy objektívne a správne. Na základe vykonaného dokazovania a z neho vyplývajúcej dôkaznej situácie bolo totižto jednoznačne preukázané, že skutky kladené obvinenému C. C. za vinu v bode 4/ a v bode 5/ sa stali a tieto vykazujú znaky žalovaných trestných činov. Čo sa týka jednotlivých dovolacích dôvodov, tak argumentácia obhajoby ohľadom údajného nesprávneho znenia skutkovej vety uvedenej v bode 5/ rozsudku odvolacieho súdu, z ktorého znenia nevyplýva spáchanie trestného činu, z ktorého bol obvinený C. C. uznaný za vinného a ktorá má odôvodňovať dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak takáto argumentácia je zjavne účelová a nedôvodná. Rovnako tak aj údajné dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sú absolútne účelové v súdnom konaní, nedošlo k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu a už vôbec nie k jeho porušeniu zásadným spôsobom. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného C. C. podané prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Namira Alyasryho, PhD. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 6 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii

a náprave skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplniť, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dôkazy len v obmedzenom rozsahu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné uviesť, že podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Treba zdôrazniť zásadnú skutočnosť, že zákon pre uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie tohto práva, nie každé porušenie práva na obhajobu. Zásadným porušením práva na obhajobu sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Ku konkrétnym námietkam obvineného uvedených v dovolaní, ktoré spočívajú v tom, že skutok je nesprávne formulovaný a nevyplýva z neho okolnosť obligatórnej pohnútky a skutková veta je vymedzená tak, že nie je možné konanie obvineného podľa nej kvalifikovať ako zločin hrubého nátlaku podľa ust. § 190 Tr. zák. Najvyšší súd uvádza, že skutok je vymedzený v súlade s požiadavkami Trestného zákona a právna kvalifikácia konania obvineného je v súlade s Trestným zákonom. Nie je potrebné vymedziť každé jednotlivé konanie viacerých spoluobvinených tak, aby úplne každé konanie bolo zachytené v skutku. V danom prípade treba vychádzať z toho, že nešlo o jeden prejav konania páchatel'ov, ktorým by bol trestný čin spáchaný a jedno ich konanie, ktoré by tvorilo skutok, ale išlo o viaceré čiastkové akty v konaní páchatel'ov, ktoré vyústili v spôsobený následok. Preto táto dovolacia námietka nemôže zakladať dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Konanie obvineného spolu s ďalšími spoluobvinenými je správne právne kvalifikované a správne bolo aj aplikované na konanie obvinených hmotné právo.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu uvádzaným obvineným v dovolaní najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie rozhodnutí súdov prvého aj druhého stupňa je v súlade s ust. § 168 ods. 1 Tr. por. Sudy sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadali s obhajobou obvineného a uviedli, akými právnymi úvahami sa spravovali, keď posudzovali a hodnotili dôkazy. Rozhodnutie o vine je založené na dôkazoch, z ktorých sa dá vyvodiť jednoznačný záver o tom, že trestnú činnosť v bodoch 4/, 5/ spáchal obvinený. V

žiadnom prípade nie je možné súhlasiť s dovolateľom v tom smere, že rozhodnutie je arbitrárne. Odvolací súd sa vysporiadal v odôvodnení so skutočnosťami, ktoré obvinený uviedol v odvolaní. To, že konkrétne námietky obvineného nevyhodnotil v súlade s predstavami o hodnotení dôkazov obvineného, nemôže zakladať dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a nie je ho možné považovať za nezákonné. Námietky smerujúce k tomu, že bolo porušené právo na obhajobu, pretože obhajca v prípravnom konaní bol na vykonávanie jednotlivých predvolávaný e-mailom, takisto nie je porušením práva na obhajobu. Z príloh a zo spisu, ktoré boli priložené k dovolaniu najvyšší súd zistil, že vyšetrovateľ oznamoval obhajcovi vykonanie jednotlivých procesných úkonov trestného konania aj s uvedením mien vyslúchaných svedkov alebo s uvedením konkrétnych počtov vyslúchaných svedkov. Väčšina e-mailov bola doručená do advokátskej kancelárie s dostatočným časom na prípravu obhajcov na vykonanie úkonov a v niektorých prípadoch skutočne boli oznámenia o vykonaní úkonov trestného konania doručené obhajcovi deň predtým, ako sa úkon mal vykonať. Túto skutočnosť mal obhajca namietat' bezprostredne pri výsluchu a žiadať o odročenie úkonu. V tomto prípade je možné konštatovať porušenie práva na obhajobu, ale nie je možné vyhodnotiť toto porušenie práva na obhajobu tak, že ide o zásadné porušenie práva na obhajobu, preto nie je adekvátne zo strany obhajoby hovoriť o prvkoch inkvičného procesu alebo že by boli orgánmi činnými v trestnom konaní obhajcom zatajované skutočnosti tým, že v oznámení o výsluchu svedka nebolo uvedené konkrétne meno. Porušením citovaných skutočností nedošlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom a preto nie je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Z konštatovaného vyplýva, že v konaní neboli naplnené dovolacie dôvody uvedené obvineným v dovolaní, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.